

FÖRDJUPNING

Lönestrukturstatistiken

I den kommande analysen används Lönestrukturstatistiken. Den här fördjupningen beskriver hur detta individdatamaterial är konstruerat, vilken information som finns tillgänglig och hur kollektivavtalstillhörighet har skapats. Därefter presenteras individualsammansättningen separat för arbetsmarknadens sektorer.

Lönestrukturstatistiken produceras av SCB på uppdrag av Medlingsinstitutet och är ett för offentlig sektor heltäckande lönestatistiskt material. För privat sektor består datamaterialet av ett efter näringsgren och företagsstorlek stratifierat urval om ca 50 procent. En indikator anger i vilken utsträckning det finns ett svarsbortfall inom respektive stratum, vilket möjliggör slutsatser för hela den privata sektorn under antagandet att svarsbortfallets individer är likadana som de individer som observeras i data.

Datamaterialet innehåller en mycket rik uppsättning information om individernas löner, men innehåller även information om näringsgren, yrke, arbetsplats, samt individernas ålder, kön och utbildning. Däremot saknas, med vissa undantag, information om vilket kollektivavtal individerna berörs av.

MATCHNING AV INDIVIDER TILL KOLLEKTIVAVTAL

Kollektivavtalstillhörigheten inom den privata sektorn är i mångt och mycket en funktion av i vilken bransch individerna är sysselsatta eller vilket yrke individerna har. Således går det med relativt god precision att fördela individer till kollektivavtal med hjälp av information om näringsgren och yrke, eftersom datamaterialet identifierar arbetare (tillhörande LO) och tjänstemän. Till exempel tillhör en arbetare sysselsatt inom gruvindustrin med största säkerhet Gruvavtalet, en servitris tillhör antagligen Hotell- och Restaurangavtalet och en tjänsteman som jobbar på bank berörs troligen av Bankavtalet. För vissa branscher och yrkeskategorier finns det så många avtal att det inte går att särskilja dessa med den information som finns tillgänglig. Ett exempel på detta är de många olika avtal som finns inom transportsektorn.

Sammantaget har ca 80 procent av de privatanställda individerna i datamaterialet kunnat matchas till ett kollektivavtal. Detta motsvarar 46 avtal för arbetare och 42 avtal för tjänstemän. Det bör noteras att träffsäkerheten inte är hundra procentig, och det finns en risk för att vissa individer matchas till fel kollektivavtal.

Inom den kommunala sektorn finns avtalskoder för de stora avtalsområdena och inom landstingssektorn går det att fördela individerna till avtal efter yrke (läkarna tillhör Läkaravtalet, sjuksköterskor tillhör Vårdavtalet osv.). För den statliga sektorn, där det är svårt att särskilja de olika avtalen, har Konjunkturinstitutet fått ta del av Saco-s partsegna lönestatistik.

INDIVIDSAMMANSÄTTNINGEN ÄR OLIKA I SEKTORERNA

Tabell 9 beskriver individsammansättningen för respektive sektor 1996, 2001 och 2006. Tabellen visar snittåldern, andelen kvinnor och andelen individer i fyra utbildningsgrupper efter högsta fullgjorda nivå (grundskola, gymnasium, universitet och forskning).

Tabell 9 Individsammansättning per sektor och år

Genomsnitt (ålder) respektive procent (kön och utbildning)

	Ålder	Kvinna	Grundskola	Gymnasium	Universitet	Forskning
Stat						
1996	44,0	44	12	36	47	5
2001	44,9	48	9	32	52	7
2006	45,3	50	6	27	58	9
Landsting						
1996	43,8	81	6	40	52	2
2001	44,9	81	4	38	56	2
2006	46,0	80	3	34	61	2
Kommun						
1996	42,6	81	14	47	39	0
2001	43,0	79	13	47	40	0
2006	44,0	79	9	46	45	0
Arbetare (privat)						
1996	37,7	30	36	58	6	0
2001	38,4	30	32	62	6	0
2006	38,8	30	24	66	10	0
Tjänstemän (privat)						
1996	42,1	44	13	51	35	1
2001	41,6	43	11	49	39	1
2006	42,6	43	9	46	44	1

Anm. De fyra utbildningskategorierna summerar till 100 procent.

Källor: Lönestrukturstatistiken (SCB) och Konjunkturinstitutet.

Individsammansättningen är väldigt olika mellan sektorerna (se tabell 9). Stats- och landstingsanställda är i genomsnitt äldst och privatanställda arbetare är yngst. Inom kommuner och landsting är andelen kvinnor ca 80 procent, medan andelen kvinnor bland privatanställda arbetare är ca 30 procent. Andelen kvinnor har mellan 1996 och 2006 ökat med sex procentenheter inom den statliga sektorn. Privatanställda arbetare har lägst genomsnittlig utbildningsnivå, medan den högsta genomsnittliga utbildningsnivån finns inom stat och landsting. Utbildningsnivån ökar över tiden inom samtliga sektorer, t.ex. ökar andelen statsanställda med universitetsexamen med 15 procentenheter 1996–2006.